

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי, אב"ד
כבוד השופטת אספרנצה אלון
כבוד השופטת רבקה איזנברג

מערערות
1. אלמונית
2. פלונית

ע"י ב"כ עו"ד תומר פרסלר

נגד

משיב
אלמוני
ע"י ב"כ עו"ד חיים דרש

פסק דין

- 1
2 1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופט בן ציון ברגר)
3 מיום 22.7.19 בתיק תה"ס 63435-01-15.
4 בית המשפט קמא דחה את תביעת המערערות לביטול פסק הדין אשר נתן תוקף להסכם
5 פירוד אשר נחתם בין המערערת 1 למשיב וכן את התביעה לביטול הסכם ההלוואה שנחתם
6 בין הצדדים במצורף להסכם הפירוד.
7 2. **רקע עובדתי**- המערערת 1 (לשם הנוחות להלן: "**המערערת**") והמשיב היו ידועים בציבור
8 משנת 2007 לערך. ביום 29.1.13 נחתם בין המערערת למשיב הסכם פירוד, אשר אושר
9 וקיבל תוקף של פסק דין ע"י ביה"מ קמא ביום 13.2.13. להסכם הפירוד צורף הסכם
10 הלוואה מיום 29.1.13 על פיו התחייבה המערערת להחזיר למשיב הלוואה ע"ס 350,000
11 ש"ח ב 60 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. לצורך הבטחת פירעון ההלוואה התחייבה
12 המערערת בהסכמת המערערת 2, אשר היא אמה של המערערת (להלן: "**האמא**"), לרשום
13 הערת אזהרה לטובת המשיב על ביתה וככל שהמערערת לא תחזיר את ההלוואה, תיכנס
14 האמא בנעליה.
15 ביום 29.1.15 הגישו המערערות את התביעה לביטול הסכם הפירוד והסכם ההלוואה
16 בטענה כי מדובר בהסכם מקפח שנחתם בחוסר תום לב תוך כפייה, עושק והטעיה של
17 המערערת.
18 3. **טענות המערערות**- בערעורן חזרו המערערות על טענותיהן כי ההסכם נחתם תוך ניצול

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

1 מצוקתה וחולשתה של המערערת, עושק הטעיה, כפיה, איומים והפחדה וכי לא היה
2 באישור ההסכם ע"י ביה"מ קמא כדי לשמש מגן בפני ביטולו. לטענת המערערות, אף שאינן
3 טוענות כנגד הליך אישור ההסכם, לא היה מקום שאותה ערכאה שאישרה את ההסכם,
4 תדון בתביעה לביטולו. המערערות טענו כי ביה"מ קמא התעלם מהראיות הרבות לעניין
5 מצבה הפיסי והנפשי של המערערת אשר מוכרת ע"י המל"ל כבעלת נכות נפשית של 20% ,
6 סובלת מבעיות רפואיות רבות נוספות ופיתחה תלות קשה במשיב. עוד טענו המערערות כי
7 ביה"מ טעה כשקבע שהמשיב לא ניצל את מצוקתה של המערערת ולא קיבל את הסבריה
8 כי "לקח לה זמן רב לקלוט את המשמעות של הפרידה ולהבין שרומתה ונוצלה" (סעיף 55
9 להודעת הערעור). המערערות הוסיפו כי המערערת לא הייתה מיוצגת וכי לא ניתנה לה
10 אפשרות להתעמק בהסכם. לטענת המערערות מדובר בהסכם דרקוני שכן המשיב קיבל את
11 כל הנכסים שנצברו במהלך החיים המשותפים, "הפיל" חובות על המערערת, לא חילק את
12 נכסיו עימה ואף חייב אותה בהחזר הלואה ע"ס 350,000 ₪. המערערות טענו כי שתיים
13 משלוש החברות (שע"פ ההסכם המערערת היא בעליהן הבלעדית ויישארו בבעלותה) נרשמו
14 על שמה כאשר קש בלבד, בעוד שהבעלים האמיתיים המשיב. בעניין זה נטען כי ביה"מ
15 התעלם מהודעות ששלח המשיב ומחן עלה כי המשיב הודה שבר היה בבעלותו.
16 המערערות טענו כי כל ההתנהלות של המערערת והמשיב העידה כי הייתה להם כוונת
17 שיתוף בנכסים וכי ביה"מ קמא טעה עת לא בחן כלל את תנאי הסכם הפירוד. המערערות
18 הפנו לכך שלא ייגרם כל נזק כתוצאה מביטול ההסכמים שכן אז ייבחן נושא הפירוד
19 הרכושי ע"י ביה"מ לענייני משפחה בהליך מסודר.

20 4. **טענות המשיב**- המשיב טען כי פס"ד קמא מבוסס על ממצאים עובדתיים ואמינות העדים
21 וכי ערכאת הערעור לא נוהגת להתערב בכך. המשיב טען כי הטענה כאילו המותב שאישר
22 את ההסכם לא היה צריך לדון בתביעה לביטולו, הגם שנוגדת את הדין, הינה בכל מקרה
23 הרחבת חזית בערעור והטענה לא הועלתה כלל במהלך הדיון. המשיב טען כי טענות
24 המערערות לגבי אישור ההסכם נוגדות את פרוטוקול אישור ההסכם על פיו המערערת
25 הבינה את ההסכם וביקשה לאשרו מרצונה החופשי. המשיב טען כי המערערות לא הוכיחו
26 מרמה, איום, כפיה, לחץ, אלימות או מצוקה כלשהיא בעת חתימת ההסכם או בעת אישורו.
27 המשיב הפנה לשיחות הווטסאפ שהתקיימו בין המערערת למשיב חודשים רבים לאחר
28 אישור ההסכם והמעידים כי אין בסיס לטענות המערערות. המשיב הפנה לכך שהמערערת
29 כיבדה את ההסכם במשך שנתיים וכל טענותיה אינן אלא ביחס לכדאיות ההסכם.

30

31

דין

32 5. לאחר שעיינו בפסק דינו של בית משפט קמא, בהודעת הערעור, בעיקרי הטיעון שהגישו
33 הצדדים ולאחר ששקלנו את טיעוניהם בעל-פה בפנינו, לא מצאנו כל עילה לקבל את

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

1 הערעור.

2 למרות טענות ב"כ המערערות, כאילו ביה"מ קמא טעה בהסקת מסקנותיו, הרי הערעור
3 נסב, רובו ככולו, על ממצאים עובדתיים שנקבעו על ידי בית משפט קמא, לאחר שבחן את
4 הראיות, שמע את העדים שהופיעו בפניו והתרשם מהם וממידת מהימנותם באופן בלתי
5 אמצעי. טענות המערערות נבחנו היטב על ידי בית משפט קמא ונדחו על ידו בפסק דין
6 מפורט ומנומק כדבעי. ההלכה הינה כי: **"אין בית משפט שלערעור מתערב בממצאים**
7 **עובדתיים ואף אינו מעמיד עצמו במקום הערכאה הראשונה בבחינת המסקנת העובדתית**
8 **שנפרשה לפניו, אלא אם כן בולטת על פני הפסק טעות משפטית שורשית או שהדברים**
9 **מופרכים על פניהם ובלתי סבירים"** (ע"א 6798/16 לייבוביץ נ' יורש, [פורסם בנבו] פסקה
10 17 וההפניות שם (26.9.2017)).

11 מאחר שלא מצאנו להתערב בממצאים העובדתיים בפסק הדין ומאחר שממצאים אלו
12 תומכים במסקנה המשפטית ואין בפסק הדין טעות שבחוק, דין הערעור להידחות בהתאם
13 לתקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-1984 **ורק למעלה מן הצורך, נפרט**
14 **בתמצית:**

15 ראשית, צודק המשיב כי המערערות כלל לא טענו בפני ביה"מ קמא טענה לפסלות המותב .6
16 בטענה כי מדובר באותו מותב שאישר את ההסכם. לכן אין לקבל את הטענה שהועלתה
17 בדיעבד במסגרת הערעור ורק לאחר שתביעתן נדחתה. בכל מקרה, משהמערערות הדגישו
18 בכתב התביעה המתוקן כי **"אינן מתיימרות לתקוף את הליך האישור ואין להן כל טענה**
19 **כנגד השופט בן ציון ברגר"**, הרי שמדובר בתביעה המבוססת על תקיפת הפאן ההסכמי.
20 בהתאם לדין, תביעה כזו מתבררת בפני ביה"מ שנתן את פסק דין. אכן כאשר עסקינן
21 בתקיפת ההליך השיפוטי במסגרתו אושר ההסכם, ההלכה הינה כי יש להעלות את הטענות
22 בפני ערכאת הערעור שכן, אין זה ראוי שבית המשפט אשר אישר את ההסכם, הוא זה אשר
23 יבחן האם אישורו נעשה כדין. כאמור במקרה דנן, המערערות לא ערערו על פסק הדין
24 שאישר את ההסכם ואף הודיעו מפורשות כי אין להן טענה כלפי ההליך השיפוטי ולכן
25 התביעה התבררה כדין בפני ביה"מ שאישר את ההסכם.

26 צדק ביה"מ קמא בקביעתו כי אין די בכך שעו"ד צוקרמן ערך בעבר הסכם לרכישת דירה .7
27 עבור המשיב, כדי להצביע על כך שעו"ד צוקרמן ייצג רק את המשיב בעת חתימת ההסכם,
28 או בהליך אישורו. הטענה אף סותרת את האמור במפורש מפי המערערת והמשיב
29 בפרוטוקול דיון אישור ההסכם, שם הודיעו שני הצדדים כי עו"ד צוקרמן ערך עבורם את
30 ההסכם. מסקנתו של ביה"מ קמא כי עו"ד צוקרמן הסביר למערערות את ההסכמים והן
31 לא העלו כל הסתייגויות במועד החתימה, זאת למרות שהמשיב לא נכח עימן באותה עת,
32 התבססה על האמון שנתן ביה"מ קמא בעדות עו"ד צוקרמן ובתהיות שעלו מעדויות
33 המערערות בעניין ולא מצאנו כל טעם המצדיק התערבות במסקנתו זו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

8. בהתאם לעילת העושה הקבועה בסעיף 18 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן: **"חוק החוזים"**), על מנת שתתקבל טענת המערערות לכך שההסכמים נחתמו תחת עושה, היה עליהן להוכיח שלושה תנאים מצטברים: מצוקה, חולשה שכלית או גופנית או חוסר ניסיון, ניצול מצבן זה וכן כי תנאי החוזה הם גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל. אמנם המדובר ביסודות שלובים אשר יש לשקלם באופן מצטבר, אלא שביה"מ קבע מבחינה עובדתית כי לא הוכח אף אחד מהיסודות:
- בהתאם להלכה, אין די בבעיות רפואיות כשלעצמן כדי להקים את יסוד המצוקה הנדרש לקיום היסוד הראשון שבעילה זו. מאחר שיש להביא בחשבון שיקולים ביחס לחופש החוזים וכיבוד הסכמים, על הטוען לקיום יסוד זה להוכיח כי המדובר במצב כה קשה שהשפיע על שיקול הדעת בעת ההתקשרות והסיט אותו סטייה של ממש מנתיבו הנכון: **"שיקולים של כיבוד הרצון המוצהר של הצדדים לחוזה ושל הגנה על הביטחון המסחרי מחייבים, כי בטרם יכיר בית-המשפט באפשרות ביטול חד-צדדי של חוזה בעילת העושה, עליו להשתכנע כי המצוקה, החולשה הגופנית או השכלית או חוסר-הניסיון היו כבדי משקל והסיטו את שיקול-דעתו של העשוק סטייה של ממש מנתיבו הנכון"** (גבריאלה שלו דיני חוזים (מהדורה שניה, 1995).
9. בניגוד לנטען בערעור, ביה"מ קמא לא התעלם מטענות המערערות ביחס למצבה הנפשי, או הפיסי, אלא התייחס לכך באופן מפורט והגיע למסקנתו כי לא הוכחה המצוקה הנדרשת לקיום היסוד הראשון בעילת העושה. ביה"מ קמא הגיע למסקנתו זו, לאור העובדה שכל המסמכים שצירפה המערערות לעניין **מצבה הנפשי** היו נכונים לתקופה של 3 שנים עובר לחתימה על ההסכמים וכי למרות הבעיות הרפואיות הפיסיות מהן סובלת המערערות, **לא הוכח כי בעיותיה השפיעו וגרמו לפגם קוגניטיבי, או מצב נפשי כה קשה שלא אפשר לה להבין את טיב ההסכמים עליהם חתמה, מרצונה החופשי** (כפי שהעיד עליו אף עו"ד צוקרמן). ביה"מ קמא אף ביסס מסקנתו על הראיות שהונחו בפניו ושפורטו בפסק הדין (בהן עדות המערערות עצמה), כי המערערות נטלה חלק בעת רכישת הדירות ע"י המשיב, הייתה בין השותפים המייסדים של הפאב ב..., ניהלה את חנות המשקאות, סייעה לבעלה הנוכחי בהקמת עסק חדש, סייעה למשיב לקבל קביעות בחברת..., ערכה פעולות משפטיות מול העד..., עמדה מול חקירת רשות המס בעניין עסקאות אלו, הייתה מעורבת בפעילות עסקית שדרשה יוזמה ופעילות-הכל פעילויות המצביעות על כך שאין מדובר בדמות חלשה וחסרת אונים. יודגש כי האישור הרפואי של ד"ר אלמגור אליו הפנו המערערות, הינו מ-23.7.2007, היינו 5.5 שנים בטרם נחתם ההסכם ולכן אין בו כדי לתמוך בטענה לגבי מצבה הנפשי של המערערות בתקופה הרלוונטית.
- משהמערערות **לא טרחה להציג כל חוות דעת פסיכיאטרית עדכנית למועד החתימה על ההסכמים**, התומכת בטענתה כי באותה עת לא הייתה מסוגלת להבין ולהפעיל רצון חופשי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

- 1 ומשטענות אלו אף עמדו בניגוד לראיות לעניין פעילויות המערערת ולהתרשמות ביה"מ
2 קמא מהמערערת עצמה, הרי לא נפל כל פגם המצדיק התערבות של ערכאת הערעור
3 במסקנת ביה"מ קמא. בעניין התרשמות ביה"מ קמא מהמערערת (התרשמות אשר
4 אפשרית רק לערכאה הדיונית המבררת ולא לערכאת הערעור), נפנה לקביעת ביה"מ קמא
5 על כי לא נתן אמון במהימנותה ואמינותה של המערערת והתרשם כי עדותה הייתה
6 מניפולטיבית ושקרית, כדי להגיע לתוצאה אליה כיוונה (עמ' 10 שורות 9-10 לפסק הדין).
- 7 כפי שכבר צוין לעיל, ערכאת הערעור אינה מתערבת בקביעות העובדתיות ובממצאי
8 המהימנות של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים. הלכה זאת אף מתחזקת ביחס
9 לקביעות הנוגעות לעילת העושה. וראו ע"א 403/80 סאסי נ' נעימה קיקאון, פ"ד לו(1) 762
10 (1982): "אין צריך לומר, כי, מטבע הדברים, יש להתרשמותו של בית המשפט, הדן
11 בעניינים כאלה, משקל מכריע, וכפי שקבע בית המשפט המחוזי: 'לכשעצמי הייתי
12 מסתכן לומר כי רק מי שראה את המבקשת בבית המשפט בעת עדותה יכול היה להשתכנע
13 כי אכן מדובר כאן באדם הנמצא במצוקה מתמדת כנראה עקב חולשה שכלית ועקב חוסר
14 צבירת המסקנות שנסיון חיים נותן לאדם רגיל בגילה של המבקשת' " (שם, בעמ' 768).
- 15 גם בקביעת ביה"מ כי לא התרשם שהמשיב ניצל את מצוקת המערערת לא מצאנו להתערב. 10.
16 מדובר בקביעה עובדתית מנומקת, אשר התבססה אף היא על הראיות שהונחו בפני ביה"מ
17 קמא. כך למשל צדק ביה"מ קמא במסקנתו כי לא ניתן לקבל את טענת המערערת לאלימות
18 ופחד מהמשיב, עת לאחר הפירוד המשיכה להתכתב עימו בהודעות ווטסאפ תומכות
19 וחבריות, ביקשה להיפגש עימו, נפגשה עימו ויצאה עימו לבילויים משותפים. גם העדר
20 תלונות במשטרה, והעובדה שהאמא לא הבחינה, עד 4 חודשים לפני הפרידה, במשך 3 שנים
21 בהן התגוררו המערערת והמשיב עימה באותה דירה, כי קיימת אלימות ואף אפשרה למשיב
22 להמשיך לגור בבית זמן מה לאחר הפרידה, יש כדי להצביע על כי צדק ביה"מ קמא
23 במסקנתו. העובדה שחברתה של המערערת, אשר העידה כי ידעה על אלימות מצד המשיב,
24 הייתה ביחסי חברות קרובה עם המשיב גם במהלך התקופה בה נטען לאלימות ואף יצאה
25 לבילוי משותף לאחר אירוע נטען של אלימות עליו העידה, מערערת את האמון שניתן ליתן
26 בעדותה בדבר אותה אלימות. בניגוד לנטען ע"י בא כוח המערערת בפנינו, לא מצאנו כי
27 הוצגו ראיות אובייקטיביות לניצול מצוקת המערערת ע"י המשיב.
- 28 המערערת טענה כי ביה"מ קמא טעה עת לא בחן את תנאי הפירוד ועת לא קבע כי הם 11.
29 גרועים במידה בלתי סבירה מהמקובל, אלא שגם כאן, בניגוד לנטען, ביה"מ קמא כן
30 התייחס לתנאי ההסכם וקבע כי מאחר שלא ניתן לקבוע שאלמלא ההסכם הייתה
31 המערערת זכאית למחצית הזכויות ברכוש המשיב, הרי לא ניתן גם לקבוע כי תנאי ההסכם
32 גרועים באופן בלתי סביר. ההלכה הינה כי אין בהיות הצדדים ידועים בציבור כדי להקנות
33 זכות קנויה למי מהם בנכסי השני, ויש להוכיח כוונת שיתוף בנכסים. לצורך כך יש לבחון

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

1 כיצד ראו שני בני הזוג את מערכת היחסים ביניהם ((בע"מ 3497/09 פלוני נ. פלונית (פורסם
2 : 235 (1) 4.5.10)) וכך ראה בג"צ 4178/04 פלוני נ. בית הדין הרבני לערעורים פד' ס"ב (1) 235 :

3 "כבר נקבע בפסיקתו של בית-משפט זה כי "...מהעובדה בלבד, שגבר ואישה
4 חיים ביחד בנסיבות בהן ידועים הם בציבור כבני-זוג נשואים, אין עדיין
5 להסיק שרכוש שנרכש על-ידי כל אחד מהם בנפרד, רכוש משותף הוא"
6 (דברי השופט בך בע"א 52/80 שחר נ' פרידמן, פ"ד לח(1) 443, 457; כן ראו:
7 ע"א 107/87 אלון נ' מנדלסון, פ"ד מג(1) 431, 438; עע"מ 4614/05, 6626
8 מדינת ישראל נ' אבנר אורן (טרם פורסם), בפסקה 22 לפסק-דיני). עוד
9 נפסק כי הנטל הרובץ על ידוע בציבור הטוען לשיתוף בנכסי בן-זוגו, הוא כבד
10 יותר מן הנטל הרובץ בנסיבות דומות על בן-זוג נשוי, במיוחד כאשר אין מדובר
11 בנכס משפחתי מובהק (דברי השופט מצא בע"א 4385/91 סלם נ' כרמי, פ"ד
12 נא(1) 337, פסקה 14). הכבדת הנטל על הטוען לשיתוף נכסים בין בני-זוג
13 ידועים-בציבור, נובעת מהמשמעות שעשויה להיות להעדר הנישואין
14 ביניהם. לעיתים, בני-זוג מקיימים חיי זוגיות משותפים ללא אקט פורמאלי
15 של נישואין מתוך בחירה שלא למסד את הקשר הזוגי ביניהם, להבדיל
16 ממקרים בהם העדר הנישואין נובע ממניעות להינשא זה לזו".

17 ביה"מ קמא הפנה לכך שלא היה למערערת ולמשיב חשבון בנק משותף ואפילו החשבונות
18 העסקיים של המערערת היו שלה בלבד. ביה"מ קמא התרשם מהעדויות כי המשיב הינו
19 פנקסן, חסכן או קמצן, דמות שאינה תואמת אדם המשתף את בת זוגו בנכסיו. ביה"מ קמא
20 האמין לעדותו של המשיב כי הובהר למערערת שאין שיתוף כלכלי וכי בפועל אף הייתה
21 הפרדה רכושית. לא מצאנו כי המערערת הציגו בפני ביה"מ ראיות הסותרות מסקנתו זו.
22 המערערת הפנו לנספח ז' 2 לתצהיר המערערת ואולם, מדובר בתצהיר מטעם המערערת
23 עצמה, בו הצהירה כי היא והמשיב חיים תחת קורת גג אחת ומנהלים משק בית וחשבונות
24 במשותף. אמנם המשיב אישר בחתימתו את האמור באותו תצהיר, אלא שאין להסיק מכך
25 שהמדובר היה בחשבונות בנק דווקא ולא בחשבונות משק הבית המשותף, כגון תשלומים
26 שוטפים וכיוב'. המערערת לא הציגו תדפיסי חשבונות בנק משותפים ולא הוכיחו אפילו כי
27 היה למי מהצדדים ייפוי כוח לחשבונו של האחר. כאמור, אין די בחיים משותפים כידועים
28 בציבור כדי להוכיח כוונת שיתוף בנכסים. גם בפניה ליעוץ טרום הריוני, שעה שהיחסים לא
29 התקדמו ולא מוסדו, אין די כדי להוכיח את כוונת השיתוף הנטענת וכאילו תנאי ההסכם
30 היו גרועים במידה בלתי סבירה.

31 בעניין זה נוסף, כי התחושה אינה נוחה מכך שהמשיב לא צירף אסמכתאות התומכות
32 בטענתו כי מימן את רכישת הדירות מהון עצמי/הלוואות שקיבל מאביו. יחד עם זאת, ע"פ
33 האמור בתצהיר המערערת עצמה, אמה העבירה למשיב 50,000 ₪ לצורך תשלום המקדמה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

1 על הדירה ברח' X והיתרה נלקחה בהלוואת משכנתא. המערערות אשר עליהן נטל הראיה
2 להוכחת יסודות העושה, לא טענו, או הוכיחו, כי המשכנתא ניטלה גם על שם המערערות,
3 או כי נשאה או נושאת בתשלומיה. ביחס לדירה ברח' Y הודתה גם המערערות בסעיף 118
4 לתצהירה כי מדובר בדירה שנרכשה בכספים שנצברו בחשבונו של המשיב (אם כי טענה
5 שמדובר היה בכספים משותפים אשר נצברו בחשבונו כתוצאה מתרומה של המערערות
6 להכנסה כלכלית).

7 ביה"מ קמא אכן לא התייחס בפסק הדין להעברות כספיות אשר נעשו במהלך החיים
8 המשותפים מהמערערות למשיב. ביה"מ קמא אף לא נתן משקל לכך שהדירה אשר הוגדרה
9 בהסכם כמשותפת, היא דירת האמא, בה התגוררו המערערות והמשיב, במשך שנתיים לפני
10 הפירוד ללא תשלום שכר דירה או דמי שימוש ולכן, אין ממש ב"ויתור" כביכול, המופיע
11 בהסכם, של המשיב על זכויות בדירה. אלא ששוכנענו כי בנסיבות בהן לא הוכחו שני
12 היסודות הראשוניים לעילת העושה, אין די כדי להצביע על קיום עילת העושה המצדיקה
13 ביטול ההסכם עליו חתמה המערערות מרצונה.

14 בניגוד לנטען ע"י המערערות, ביה"מ קמא לא התעלם מטענתן על פיה אין מדובר בהלוואה .12
15 של המשיב, אלא בהשקעה בחנות המשקאות ובבר ביה"מ קבע כי בכל מקרה, משהוכחו
16 העברות הכספים מהמשיב לצורך הפעילות העסקית (שכן למערערות לא היו את כספי
17 ההשקעה שנדרשו) ולאור העדויות, לרבות עדות המערערות עצמה, כי הייתה שותפה
18 לעסקים והפעילות העסקית המשיכה גם לאחר הפירוד עד לקריסתה הכלכלית (לגבי הפאב
19 למשל, היה מדובר ב 4 שותפים- המערערות, המשיב ו 2 אחיה של המערערות, אשר המשיכו
20 לנהל את הפאב), טבעי שאדם המשקיע בעסק המאוגד תחת חברה, יראה בהשקעתו
21 הלוואה אותה ירצה להחזיר לעצמו, במיוחד כאשר הפעילות העסקית ממשיכה בלעדיו.
22 לכן קבע ביה"מ קמא, כי אין לראות בהסכם ההלוואה בלתי סביר בצורה קיצונית.
23 משביה"מ קמא לא התעלם מטענת המערערות כי היה מדובר בהשקעה של המשיב (אלא
24 קבע שבכל מקרה, הדרישה להחזירה באותן נסיבות, אינה בלתי סבירה באופן חריג), הרי
25 אין גם בהודעת סמס (נספח כד' 1 לתצהיר המערערות), אליה הפנו המערערות, בה רשם
26 המשיב כי הפסיד מעל 200,000 ₪ בבר, כדי לתמוך בטענת המערערות, שהרי כאמור גם
27 לגישתן, המשיב השקיע בעסק וטרם חתימת ההסכם עוד לא הבטיח את החזר השקעתו.
28 יש לזכור כי מדובר בעסקים שנפתחו על שם המערערות ונוהלו תחת חברה בבעלותה, תוך
29 שחשבונות הבנק מנוהלים על שמה בלבד וכשהפעילות העסקית נוהלה על ידה גם לאחר
30 הפרידה. המערערות לא הציגו ראיות המצביעות על קשר של המשיב עם ר"ח של העסקים,
31 או ייפוי כוח, זכות חתימה, או שיתוף בחשבונות העסקיים. איננו מתעלמים מכך שהמשיב
32 נהנה לפני הפירוד מההטבות הנובעות מרישום העסקים על שם המערערות וזאת לאור
33 נכותה. איננו מתעלמים גם מנוכחותו הרבה בעסק, הפקדות שביצע ומסרונים ששלח. יחד

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

- 1 עם זאת, כפי שצוין בסעיף 11 סיפא לעיל, בנסיבות בהן לא הוכחו שני היסודות הראשונים
2 לעילת העושה, אין די בכך שהמשיב "ניצל" את ההטבות שניתנו כתוצאה מרישום העסקים
3 על שם המערערת בעת שהיה מעורב בעסקים ולאחר מכן הגיע להסכם עם המערערת כי
4 העסקים יישארו בבעלותה והיא תחזיר לו את השקעתו, כדי להצביע על קיום עילת העושה
5 המצדיקה ביטול ההסכם עליו חתמה המערערת מרצונה וללא שהוכחו יסודות של ניצול
6 מצוקה הנדרשים להוכחת עילת העושה.
- 7 לא מצאנו פגם גם בקביעת ביה"מ קמא כי לא הוכחו יסודות עילת הכפייה: בהתאם .13
8 לפסיקה, לצורך הכרה בכפייה כסיבה לביטול חוזה, יש להוכיח מבחן כפול הכולל "עוצמה"
9 ו"איכות" של הלחצים: "... לחצים כבדים אשר חותרים תחת עצם הרצון המינימלי...
10 והמציבים את הצד התם במצב שבו אין לפניו כל ברירה סבירה אחרת, בלתי אם להתקשר
11 בחוזה – עשויים להקים עילה להשתחררות מחיוב חוזי". ראה: ע"א 6234/00 ש.א.פ.
12 בע"מ נ' בנק לאומי בע"מ (22.09.03) (פורסם במאגר "נבו") תוך ציטוט דברי כבוד הנשיא
13 שמגר בע"א 8/88 שאול רחמים בע"מ נ' אסקפומדיה בע"מ, פ"ד מ"ג(4) 95, בעמוד 140.
14 בענייננו, אכן לא הוכחו לחצים כבדים כ"כ, או בכלל, באופן שלא הייתה למערערת ברירה
15 אלא לחתום על ההסכמים: המשיב כלל לא נכח בעת שהמערערת חתמו על ההסכמים וגם
16 בהמשך, המערערת התייצבה מרצונה החופשי בביה"מ ומבלי שהמשיב איים עליה (בהתאם
17 לעדותה), אישרה את העובדה שהבינה את ההסכם וחתמה עליו מרצונה החופשי. ביה"מ
18 קמא הפנה נכונה להודעות הידידותיות ששלחה המערערת למשיב לאחר ההסכם, לעובדה
19 שהחלה לקיים את ההסכם ושילמה חלק מסכומי ההלוואה ולכך שהתביעה הוגשה רק
20 שנתיים לאחר חתימת ההסכמים, הכל כמצביע על כך שאין מדובר בכפייה שהביאה
21 להתקשרות. צוין כי לא ברור כיצד ביקשו המערערת שייקבע יסוד של כפייה ביחס
22 לחתימת האמא על הסכם ההלוואה רק על בסיס הטענה כי המערערת לחצה עליה לחתום.
23 לא הוכח בעניין זה לחץ כלשהוא ובוודאי לא כזה הנדרש לצורך קיום יסודות עילת הכפייה.
24 כפי שקבע ביה"מ קמא, מדובר באשה בוגרת, מנהלת בעברה, אשר היא עצמה חוותה
25 גירושין קשים ובהתאם להלכה הפסוקה, חזקה שקראה את המסמך עליו חתמה.
- 26 גם העובדה שהתביעה הוגשה רק שנתיים לאחר חתימת ההסכמים, כשכבר שנה קודם לכן, .14
27 בשנת 2014, קיימות הודעות ווטסאפ חבריות ותומכות ואף יציאה לבילויים משותפים
28 המצביעים על כך שהמערערת, גם לגישתה, כבר איננה חוששת עוד מהמשיב, מצביעה על
29 כך שאין מדובר בהסכמות שנערכו תחת עושה או כפייה.
- 30 לאור כל האמור דין הערעור להידחות. מדובר בהסכם אשר קיבל תוקף של פסק דין ויש .15
31 להביא בחשבון את עיקרון הסופיות שבחתימת הסכמים, קל וחומר כאלו המובאים
32 לאישור ביה"מ. ההסכם אושר לאחר שביה"מ וידא כי הצדדים חתמו על ההסכם בהסכמה
33 חופשית ובהבינם את משמעותו ותוצאותיו. בהתאם להלכה היה מוטל על המערערת נטל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53822-10-19 אלמונית נ' פלוני

1 כבד להוכיח כי נפל פגם בכריתת ההסכם. מסקנת ביה"מ קמא כי הסכמת המערערות לא
2 ניתנה כתוצאה מניצול חולשה, או כפיה, נתמכו בעדויות ובראיות ואין מדובר במקרה חריג
3 המצדיק התערבות של ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות ובהערכת מהימנות.

4

5 16. לאור כל האמור, אנו מורים על דחיית הערעור.

6

7 לפני משורת הדין ועל מנת לא להגביר את העוינות בין הצדדים, אין צו להוצאות. העירבון
8 יושב למערערות באמצעות בא כוחן.

9

10 פסק הדין מותר לפרסום ללא שמות ופרטים מזהים.

11

12

13 ניתן היום, ט' שבט תש"פ, 04 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.

14

15

ר. איזנברג, שופטת

א. אלון, שופטת

ח. שרעבי, שופט
אב"ד

16

17

18

19

20